

Motion till riksdagen

1989/90:Fö423

av Anders G Högmark och Karl-Gösta Svenson

(båda m)

Bevarande av Kronobergs regemente, I 11 i Växjö

Inledning

Riksdagen behandlade under senhösten 1989 frågan om arméns framtida organisation. Frågan avgjordes efter en lång debatt i kammaren i december 1989.

Moderata samlingspartiet motsatte sig konsekvent dels beslutsordningen, vilken vi uppfattade ologisk, dels sakbeslutet att bl.a. lägga ner Kronobergs regemente I 11.

De argument som moderata samlingspartiet då anförde äger i dag lika stor relevans.

Förutom den ologiska besluts- och utredningsordningen med påföljande bräckliga och bristfälliga beslutsunderlag pekade vi på ett antal sakskalet emot att lägga ner just I 11 – ett av landets erkänt mest effektiva utbildningsförband.

Vi pekade på ett antal starka sakskalet just för att bibehålla I 11.

I 11:s läge

I 11-brigaden har den kortaste vägen till tänkta operationsmål i södra Sverige (10–12 mil). Avsaknad av grundutbildning för brigadförband vid I 11 i Växjö leder till bl.a. följande osäkerheter och brister avseende:

- snabbt skydd av viktiga flygbaser och marina basområden.
- skydd av viktiga lednings- och underhållsenheter i området för operationer i södra Sverige.

Folkförankring

Avsaknad av brigadutbildning i G-, H- och K-län kommer att medföra svårigheter att rekrytera territorialförbanden då dessa omsättes via brigaden. Detta kan innebära att exempelvis Öland inte försvaras av ölanningar osv. Utan att på något sätt driva denna tankegång om lokalrekrytering för långt är det tveklöst så att såväl god lokalkännedom i skilda avseenden som stark känslomässig koppling till hemtrakten skapar en överlägsen mental försvarskraft nog så viktig för ett litet land som i ett verkligt läge till det yttersta måste mobilisera alla sina krafter. En blick utöver vårt lands gränser borde

ha lärt oss vad denna lokala förankring och mobilisering i ett litet land kan betyda för att försvara sig mot numerärt överlägsna angripare.

En krigsorganisation med mindre än 21 brigader kommer att innebära att en mindre del av årsklassen grundutbildas till arméns fältförband. Övriga ur årsklassen måste direktutbildas till territorieförsvaret eller personalreserven om hela årsklassen skall ges utbildning.

En fortsatt grundutbildning vid I 11 säkerställer att territorieförvarsorganisationen i sydöstra Sverige i huvudsak blir lokalrekryterad.

Frivilligverksamheten är en livsnerv i det öppna demokratiska samhällets försvarsmakt. Den är ett uttryck för folkviljan att värna landets frihet och fred.

Inom Fo 16/18 med stöd från I 11 lade exempelvis 160 yrkesofficerare ner nära 14 000 instruktionstimmar inom frivilligförsvaret senaste året.

En nedläggning av I 11 skulle radikalt förändra denna situation. Frivilligverksamhetens villkor skulle påtagligt försämrats och verksamheten kraftigt minska. Den verksamhet som under hela efterkrigstiden byggts upp och med levande intresse utvecklats skulle på ett par år genom I 11:s nedläggning raseras. Ett anmärkningsvärt slöseri med resurser inom en försvarsorganisation vars stora problem är just bristen på resurser.

Utbildningsbetingelser

I 11 har sällsynt goda utbildningsbetingelser för dagens och morgondagens behov.

Dessutom ger I 11:s kapacitet stor handlingsfrihet inför framtiden vad gäller såväl dimensionering som utformning av arméns organisation.

Att ersätta denna kapacitet på andra håll kommer att kräva omfattande nyinvesteringar vilka med stor sannolikhet har underskattats i omfattning.

I en organisation med akut medelsbrist under de kommande 3–5 åren framstår det som obegripligt hur man kan avhända sig en komplett fungerande utbildningsanläggning som I 11 utgör för att sedan tvingas att på andra orter nyinvestera stora summor.

Pay-off tiden på dessa investeringar har uppgivits ligga på 10–15 år. Att i ett akut ekonomiskt krisläge över huvud taget räkna med pay-off tider över fem år framstår som uppseendeväckande och blottar bara detta fundamentala brister i kalkyl- och beräkningsförutsättningarna för armén och försvaret.

Det finns enligt vår mening all anledning att ingående granska dessa kalkylmetoder och pay-off tider. Andra och mer rimliga krav på kortare pay-off tider kommer troligtvis att mycket klart tala för att bl.a. I 11 även framgent har sin givna roll som bl.a. brigadutbildare.

Personal

Ett besvärande vakansläge har under många år skapat betydande problem för armén, vilken tvingats finna mer eller mindre kortsiktiga lösningar på dessa. Denna situation har inneburit effektivitetsförluster, höga kostnader och personalproblem.

Några undantag från denna bild har dock funnits. Även i detta avseende

har I 11 intagit något av en särställning. Vakanserna har varit obefintliga, många kompetenta har sökt lediga tjänster o. s. v. I 11 har kommit att framstå som arméns rekryteringsmotor till gagn för många andra utbildningsförband vilka dragits med rekryteringsproblem.

Just läget i Växjö med dess goda och allsidiga arbetsmarknad har aktivt bidragit till denna gynnsamma situation. Detta i kombination med att I 11 under lång tid haft förmånen att ha en sällsynt kompetent, entusiasmerande och framsynt regementsledning har inneburit att I 11 blivit något av stilbildare för hur ett modernt utbildningsförband skall se ut.

En nedläggning av bl. a. I 11 skulle innebära en stor flykt av duktiga officerare från armén. Att i en resursknapp organisation så äventyra försörjningen av utbildad och högmotiverad kompetent personal framstår inte som någon god och klok politik.

Värnpliktiga

Riksdagens förhastade beslut reser en rad allvarliga frågor kring hela värnpliktssystemet, för de värnpliktiga och deras sociala situation och för kostnaderna av dessa förändringar. Hur kommer kostnaderna för vpl-resor att påverkas? Hur hanterar vi den långa och växande kö av värnpliktiga som väntar på att få rycka in? Likaså inställer sig en rad frågor kring sårbarhet, känslighet och säkerhet vid mobilisering. Även dessa frågor är bristfälligt belysta i propositionen.

Kärnfrågan blir till slut: Går det att på ett meningsfullt sätt motivera och bibehålla det allmänna värnpliktssystemet med det beslut riksdagen tog i december.

Avslutning

Dessa argument, som anfördes vid riksdagens behandling i december, äger i dag samma giltighet och tyngd. Ja, man skulle med hänvisning till utvecklingen inom Sovjetunionens nuvarande gränser de senaste veckorna, kunna göra gällande att just de säkerhetspolitiska motiven för ett starkt heltäckande försvar, vunnit i styrka. En påtagligt växande instabilitet råder nu i områdena kring Östersjön, vilket självfallet motiverar en kontinuerlig värdering av den säkerhetspolitiska situationen.

Inför kommande försvarspolitiska beslut bör dessa ovan relaterade argument väga tungt i en seriös allsidig prövning av det svenska försvarets uppgifter och struktur.

Syd- och sydosstveriges strategiska betydelse har snarare ökat än minskat, vilket utifrån vår uppfattning om behovet av 21 brigader innebär att Kronobergs regemente bör finnas kvar och fylla sin viktiga roll i ett starkt allsidigt och på den allmänna värnpliktens principer byggt försvar i frihetens och därmed fredens tjänst.

Beslutet om I 11:s nedläggning bör därför omprövas av Sveriges riksdag.

Hemställan

Mot. 1989/90

Fö423

Med hänvisning till det anförda hemställs
att riksdagen beslutar att Kronobergs regemente skall vara kvar
som brigadproducerande förband.

Stockholm den 25 januari 1990

Anders G Högmark (m)

Karl-Gösta Svenson (m)